

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Varga-u. 5. Telefon szám 789.

Politikai napilap

Egyes szám ára 1000 korona, Előfizetési ár egy hóra 30000 K

Apénzügyminiszter reménykedése.

Korányi pénzügyminiszter hazatért Párisból, ahol a köztársasági elnöknek átadta visszahívó levelét. Ezt az utját arra használta fel, hogy egyrészt elbucsuzzék a diplomáciai kartól és párisi ismerőseitől, másrészt, hogy tanulmányozza azokat a lehetőségeket, amelyek a magyar kölesön külföldi elhelyezése terén nyílnak. A pénzügyminiszter nyilatkozata megnyugtatólag hat. Megelégedéssel jegyezte meg, hogy maga Millerand elnök is rendkívül melegen érdeklődött gazdasági helyzetünkről s ez az érdeklődés nemcsak a szokásos udvariasság volt, hanem az elnök rendkívüli tájékozottságot árult el a magyar viszonyok ismerete terén. Ebben az érdeklődésben melegen osztoztak a párisi diplomáciai körök is. Ami tehát a politikai atmoszférát illeti, a kölesön sikere biztosítottak tekinthető s Korányi nyilatkozata szerint nem kevésbé szép sikerrel kecsesgetnek a pénzügyi kilátások is.

A külföldi közvélemény nagyon rokonszenvesen fogadta azt a komoly gyorsaságot, amellyel a magyar nemzetgyűlés a szanalási javaslatokat elintézte. A magyar társadalomnak önmaga iránt megnyilvánult bizalma a külföld előtt a kölesön első sikerének látszik s főleg jó benyomást keltett a Jegybankrészvények jegyzése körül kifejtett buzgóság. Ami a pénzügyi piacokon való közvetlen érdeklődést illeti, a pénzügyminiszter első sorban a londoni piac hangulatát tanulmányozta s ott a legmesszebbmenő várakozását felülmúló érdeklődést tapasztalt. A világpiac helyzete is általában a kölesön elhelyezése szempontjából kedvezőnek mondható s minden valószínűség szerint simán fog elhelyezésre találni a nyugati államok pénzpiacán. Szerencsénkre a szakértőbizottságok jelentései a német reparáció kérdésének rendezését is remélni engedik, amelynek elintézése után természetesen egész Európa rekonstrukciójára biztató jövő nyílik.

Senkisémondhatja, hogy Korányi pénzügyminiszter a tuzások embere lenne s a multbeli működése alapján higgadt, romanticizmustól ment szakembernek ismerjük. Ha tehát mostani nyilatkozatában ilyen optimista hangokat pendített meg, ennek csak az lehet a magyarázata, hogy erre objektív oka volt. Ugy látszik, hogy az a nagy mű, amelyet a miniszterelnök annyi fáradozás után megindított, sikerrel fog tovább haladni a megvalósulás útján s a külföld, méltányolva egy szegény ország élniakarását, munkára való törekvését és buzgalmát, anyagilag hajlandó hozzájárulni az újjáépítés nagy tervéhez. Végső eredményben tehát boldogulásunk csakis tőlünk függ, azoktól a belső erőktől, amelyeket a szorgalom, a munka és a nemzeti áldozatkészség reprezentálnak. A magyar nemzet sorsa hivatott kezekben van s ezeknek a kezeknek a támogatására épen a na-

pokban érkezett meg a pénzügyi főbiztos is, aki minden képességét, minden jóakarátát ügyünk szolgálatába akarja állítani s ebbeli készségének határozott szavakban adott kifejezést. A körülmények tehát reményekre jogosítanak, de hogy ezek a remények beválnak-e, hogy a felbuzdulásból fakad-e új és bodogabb élet, az a magyar nemzetől függ.

annak az áldozatkészségnek a tartósságától, amely momentán olyan szép és megnyugtató formában nyilatkozik meg. Remélünk, várunk és bizunk, mert ez az ország már eleget szenvedett, most itt az ideje, hogy fiai erőfeszítése eloszlassa azt a sötét borot, amely olyan sajnosan lebegett esztendőnkig a magyar élet horizontja fölött.

A legújabb jelentés a német választásokról.

Berlin, máj. 6. (Wolff.) A legutóbbi ideig beérkezett hivatalos választási eredmények szerint 471 birodalmi gyűlési képviselőt választottak meg. Ezek közül szociáldemokrata 100, centrupárti 65, német néppárti 44, német nemzeti párti 96, demokrata 28, bajor néppárti 16, bajor parasztszövetségi 10, kommunista 62, német hannoveri 5, német szocialista 4, gazdaszövetségi 9, német fajvédő 32.

Az emigráció likvidálása.

A proletárdiktatura kisebb bűnösei hazatérhetnek, ha készek a bíróság elé állni. - Garami, Hoch és Jászi nem jöhetnek vissza. Az igazságügyminiszter rendelete.

Budapest, máj. 6. Az igazságügyminiszter az emigráció likvidálása ügyében már elküldötte rendeletét az ügyészségekhez. Alkalmunk nyílt betekinteni ebbe a rendeletbe, amely a következőket tartalmazza:

Az igazságügyminiszter utasítja a főügyészeket, hogy oly esetekben, amelyeknek tárgya enyhébb beszámítás alá eső bűncselekmény és a terhelt ellen nyomozó levél volt kibocsátva, ha az illető kész a bíróság elé állni és magát a büntető igazságszolgáltatás rendelkezése alá bocsátani, a kibocsátott nyomozólevelet vonja vissza. Amennyiben a terhelt három hónapon belül az ügyészségen személyesen jelentkezik, a letartóztatástól el kell tekinteni. Ilyen méltányos intézkedésnek akkor van helye, amikor a vád tárgya alanyi és tárgyi szempontból aránylag kevésbé súlyos beszámítás alá eső bűncselekmény, azaz a várható büntetés nagysága a törvény szerint az öt évet meg nem haladja vagy pénzfizetésről van szó csupán. Alanyi szempontból különösen oly esetek jöhetnek figyelembe, amelyeknél az eljárás adataiból megállapítható, hogy a gyanúsított inkább csak létezésének biztosítása végett, vagy a környezett fertőző hatása alatt hágtá át a jogrend tiltó parancsát által első szabott rendelkezéseket. Kívánatos, hogy a terhelt hatósági bizonyítvánnyal, amely Bécsben a magyar követség által is aláírandó, igazolja, hogy az országból történt távozása óta hol tartózkodott, mivel foglalkozott és az állam és társadalom törvényes rendje ellen irányuló magatartást nem tanúsított, sem ilyen irányú üzelmekben részes egyénekkel összeköttetésben nem állott.

Az igazságügyminiszter utasítása azzal végződik, hogy amennyiben a

gyanusított a nyomozólevél visszavonását követő három hónap alatt az ügyészségnél személyesen nem jelentkezik, ellene a nyomozó levél újbóli kibocsátását kell indítványozni.

Az új büntetőtörvénykönyv közönséges bűncselekménynek minősíti a párbajt.

A gyorsított eljárás során elítéltek ügyét revizió alá veszik. :- A sajtótörvény módosítása.

Budapest, május 6. Pesthy Pál igazságügyminiszter a büntetőtörvénykönyv reformjának lényeges részéről a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Az új igazságügyi reform tartalmazza az államellenes bűncselekmények megtorlását, a becsület fokozottabb védelmét, a párbajnak az eddiginél sokkal nagyobb mértékű korlátozását, a gyorsított eljárás szerint elítéltek ügyében hozott ítéletek eliminálására is sor került, valamint a sajtótörvény átalakítására.

— Véleményem szerint a sajtótörvényt kell iszorítani, hogy szóljon, mondja meg a véleményét, fedje fel a társadalom kelevényeit, de igazat szóljon.

A Nagy Emil által kontemp-tólt szigorú intézkedéseket né-

Az enyhítés abban nyilvánul, hogy a Nagy Emil által javaslatba vett határidő kitézését és a valódiság bizonyításának a meg nem engedését mellőztem. A sajtójavaslatok lényege különben az, hogy az alaptörvénynek az 1848-iki sajtótörvényt tekintem.

A miniszteri rendelet csakis a proletárdiktatura tartama alatt elkövetett bűncselekményekkel kapcsolatban engedi meg a hazatérést és a szabadlábbon való védekezést. Csakis azok térhetnek tehát haza, akik a kommunizmus alatt enyhébb beszámítás alá eső bűncselekményeket követtek el, amelyek 5 évet meg nem haladható büntetést vonhatnak maguk után. Tehát csak egyszerű bűnös emberekről van szó. Garami Ernő, Lovdasi Márton, Buchinger Maró, Hoch János, Linder Béla, Jászi Oszkár, Szende Pál nem tartoznak ezek közé.

Mihelyst a külföldön hire terjedt annak a miniszteri rendeletnek, amely szerint egyes emigránsok szabadon haza térhetnek és a bíróság előtt az előzetes letartóztatás veszélye nélkül védekezhetnek, az érdekeltek azonnal hozzáálltak a szükséges okmányok beszerzéséhez. Mint-hogy azonban a rendeletet csak néhány nappal ezelőtt adták ki, a bécsi követség megtagadta a szükséges iratok láttamozását. Az akadályok elhárítása céljából Györki Imre dr szociáldemokrata nemzetgyűlési képviselő a mult hét végén Bécsbe utazott.

Mint beavatott helyen értesülünk, Pesthy Pál igazságügyminiszter még a mai nap folyamán távirati úton intézkedett, hogy a rendelet intézőinek megfelelően láttamozzák a hazatérők okmányait.

Az államellenes bűncselekmények megtorlását a megváltozott viszonyoknak megfelelően kellett kontemplálni. A becsület fokozottabb védelmét is szükségesnek láttam.

A párbajt aként szabályozom, az új törvényjavaslatban, hogy kötelezővé teszem azt, hogy mielőtt a felek párbajoznának, egy társadalmi becsületbírósgot hallgassanak meg. Amennyiben a felek a társadalmi becsületbírósg kikérülését párbajoznak, a párbajt közönséges bűncselekménynek fogják a bíróságok nyilvánítani.

A gyanúsított eljárás szerint elítéltek ügyében szükségessé vált immár a revizió. A gyorsított eljárás szerint elítéltek pereit ezután hivatalból felterjesztetnek a kirához és a legfelsőbb bíróság fogja megvizsgálni azt, vajon egyforma mértékkel mért-e a bíróság, mikor az illetőt elítélte. Amikor a király azt fogja látni, hogy valaki súlyosabb büntetést kapott, mint más, aki hasonló bűncselekményt követett el, feltételesem szabadon fogja bocsátani az illetőt.

A javaslat már teljes egészében készen van és csak rövid napok vázlatják el attól, hogy az utolsó simítások is be legyenek fejezve. A reformjavaslatoknak törvényerőre emel kedése napján külön rendelettel fel fogja oszlatni a kormány a zalaegerszegi internáló-tábort.

Ezeket a javaslatokat kivül most folynak ankétek az igazságügyminiszteriumban a balesetből s a büntető ügyekből eredő károk valorizációjával kapcsolatban.

— Rövidesen tető alá hozom ezeket a javaslatokat is és nemokára a valorizációt a magyar közéletnek minden nyilvánulásában keresztül visszük.

LEGUJABB.

Bethlen hódmezővásárhelyi beszámolójának programja.

Budapest, május 6. Bethlen István gróf miniszterelnök Hódmezővásárhelyen tartandó beszámolójára kíséretével együtt május 10-én este 10 órakor utazik el a nyugati pályaudvarról Szegedre. Szegedről 7 óra 35 perckor indul Hódmezővásárhelyre, ahova 8 óra 15 perckor érkezik meg. Hódmezővásárhelyen az állomáson a miniszterelnököt és kíséretét a polgármester és az egységes párt ottani vezetői fogják fogadni. Az állomásról a főispánhoz megy a miniszterelnök és kísérete, ahol villásreggeli lesz, 1 órakor pedig ugvanott társas ebéd lesz. Ebéd után a miniszterelnök és kísérete meglátogatják a kaszinót, a gazdakört és az ipartestületet. Este 6 óra 15 perckor indul vissza Hódmezővásárhelyről Szegedre, ahol a kaszinóban társasvacsora lesz. A miniszterelnök este 23 óra 55 perckor személyvonattal utazik vissza a fővárosba.

Smith főmegbízott látogatásai a minisztereknek.

Budapest, május 6. Smith főmegbízott ma már kora reggel hivatalában volt és titkárával Mr. Tyler-rel megállapította a főmegbízotti iroda munkaprogramját.

Smith ezután meglátogatta Vass József, Peshy Pál és Rakovszky Iván minisztereket.

Pesthy Pállal jogi kérdésekről beszégetett és a valorizációs ügyekről. Elmondta, hogy atyja, sőt ő maga is jogász volt.

Smith érdemleges munkáját a jövő héten kezdi meg, addig szervezi hivatalát. Teljesen autonom jogkörrel ruházták fel, mert az ő működésével megszűnt a népszövetségi delegáció munkája. Smith közvetlenül és kizárólag a népszövetségi tanácsnak tartozik felelősséggel.

100 millós tőzsdevesztés áldozata.

Budapest, május 6. Szombaton délután kevéssel 4 óra előtt telefonon hívták a mentőket a Lipótvárosi Takarékpénztár épületébe. A mentők ott találták Steinberger Sándor 35 éves bankhivatalnok állott fejfel a padlón. Nem tudták már segíteni rajta. Napokkal ezelőtt a takarékpénztár vezetője rájött arra, hogy nagyobb összeg hiányzik a pénztárból. Steinberger 100 milliót akasztott, amit óriási tőzsei vesztéseinek kiegyenlítésére akart fordítani.

Olvasza a Debreczent

Romániában bűn -- jól összeadni Hadbírósi eljárás egy magyar statisztikai munka miatt.

Budapest, máj. 6. Jakabffy Elemér dr volt országgyűlési képviselő, aki magyar kisebbség címén nemzetpolitikai szemlélet szerkeszt. legutóbb kiadta Erdélyi statisztikáját, amelyben rámutatott a román statisztika hibájára és ferditéseire. Kimutatta, hogy egyedül összeadási hibák folytán 400 ezerrel több román tüntet fel a statisztika mint a valóságban van és a munkában Erdély valódi és hiteles képeről adja közkeze statisztikai adatait.

A munka megjelent és a román hatóságok eljárást indítottak Jakabffy Elemér ellen a román állam megbecsülése ellen irányuló büntető címén. A nagyszebeni hadbírósi elöl indult meg az eljárás Jakabffy ellen és ezzel egyidejűleg lefoglalták Jakabffy irattárát és statisztikai munkáját.

Az erdélyi magyarság nagy várakozással tekint az eljárás kimenetele elé.

Désy Zoltán második temetése.

Budapest, máj. 6. A világháború során hősi halált halt Désy Zoltán országgyűlési képviselő és pénzügyminiszteri államtitkár holttestének hazaszállítására akció indult meg, amelynek során megalakult a Désy Zoltán emlékbizottság, amely megtette a szükséges lépéseket a hazahozatal érdekében. Désy Zoltán, mint ismeretes, 1915 március 17-én Keletgaliciában a Dnyeszter melletti Zaleszicikben esett el és ott temették el. Az emlékbizottság a szükséges diplomáciai lépéseket a hazahozatal végett megtette, mire egy bizottság utazott ki, amely magával vitte azt a kettős ércokporsót, amelyben Désy Zoltán földi maradványai voltak

elhelyezendők. Április 28-án exhumálták a holttestet, amelyből csak a csontváz és a ruhák maradtak meg. A személyazonosság megállapítása után kettős ércokporsóba helyezték el Désy földi maradványait és a koporsót leolmozva április 29-én tették vonatra. A koporsó május 4-én érkezett Budapestre és akkor a Keresi-úti temető halottas házába helyezték el ideiglenesen. A koporsót átszállítják a parlament előcsarnokába, ahol felavatolozzák és onnan kísérik május 15-én délután 4 órakor végleges nyugóhelyére, a Keresi-úti temetőbe a világháború hősi halottját.

Két magyar detektív sikeres nyomozása a berlini anarchista központban.

A leitatott anarchisták mindent kifecsegték Sztaronról.

Ismeretes az a meghiusult merénylő, amelyet 3-4 héttel ezelőtt Horthy Miklós kormányzó ellen akart elkövetni egy Sztaron Sándor nevű munkás. A rendőrség, miután kinyomozták a Sztaron Sándor eléletét, megállapították, hogy a merénylő nem egyedül akarta elkövetni és több külföldi anarchista állott összeköttetésben. Sztaron Sándor tettestársai a külföldön rejtőztek. Hetényi Imre főkapitányhelyettes a politikai nyomozó-osztály két legügyesebb detektívét küldte ki Németországba, hogy a merénylő minden részletére világosságot derítsenek. A detektívek először Berlinbe mentek, ahol érintkezést kerestek a Berlinben székelő anarchista klubbal. Sikerült megtudni, hogy az anarchistáknak esténként titkos összejöveteleik vannak. A detektívek munkáruhába öltözve eljártak a titkos kávéházukba s pár nap alatt bejutottak a híres anarchista társaság központjába. — Eleinte bizalmasan fogadták őket, de ettől kezdve minden nap együtt voltak a detektívek a német anarchista páholy tagjaival, akik összejöveteleiken valóságos előadásokat tartottak arról, hogy a mai világrend teljesen az államfő kezében van

és ezek az olai minden bajnak.

A páholy egyik tagja összeköttetésben állott Sztaron Sándorral. — Több levelet küldtek a magyarországi megbízottnak s arról értesítették, hogy nemokára elérkezik az idő, amikor az államfővel végezni kell. A detektívek alkalmassá látták az időt arra, hogy most már mindent megtudjanak. Az anarchistákat tovább itatták, amikor az egyik anarchista felkelt az asztaltól és a következőket mondotta a részeg társaságnak: Nemsokára itt az idő, amikor Magyarország államfő nélkül marad. Hajnal felé a detektívek a magyarországi meghiusult merénylővel összes részleteit tudták. Kifecsegték az anarchisták, hogy Sztaron Sándorral és két társával már régebbi idő óta érintkezésben vannak leveleket és csomagokat küldenek neki. siffirozott levélváltás útján érintkeznek és pénz is segítik őket. Az eddig küldött pénzek kb. 3 millió magyar koronának felelnek meg.

A főkapitányság ezzel Sztaron Sándor ügyében a nyomozást befejezte és az ügyet áttette az ügyészségre. A külföldi anarchisták ellen az európai hatóságok rögtön gyors intézkedéseket fogantatosítottak.

Tornász ünnepély Debreczenben.

A budapesti B. T. E. tornász csapata f. hó 17-én a Csokonai színházban tornász propaganda előadást fog tartani, melynek programjában kimagasló számmal foglalnak helyet Demény és Hoffeld államtitkárok beszéde. E két kiváló kapacitás részvétele egyedül álló esemény lesz Debreczenben s joggal tarthat számon a közönség legmesszebbmenőbb érdeklődésére. A B. T. E. 18 nő és 12 férfi részvételével két kikitűző tornász csapatot állít ki, kiknek zenére történő szabadgyakorlati a legérdekesebb eseményei lesznek az estének. Ezen kívül egy vívó és egy birkozó akadémiát is mutatnak be. A tornász ünnepély ezve.

dülálló sportesemény lesz városunkban s kétségkívül telt ház fogja megnézni.

A kölcsönelőleg takarékkoronája.

Budapest, máj. 6. Az államháztartás egyensúlyának helyreállítására szükséges állami kölcsönelőleg felvétele ügyében kiadott rendelet szerint az állami kölcsönelőleg takarékkoronában fizetendő. A pénzügyminiszter a befizetés elszámolásának megkönnyítése céljából elrendelte, hogy május 6-tól 12-ig bezárólag történő befizetéseknél minden 100 takarékkorona 125 papirkoronával számíttassék.

Mennyi tüzelő anyag-váltógot kapnak a köztisztviselők.

Budapest, május 6. A pénzügyminiszter a közszolgálatban álló tisztviselők és egyéb alkalmazottak nyugdíjasok, özvegyek és szülőtlén árvák részére május és június hónapokra járó kedvezményes áru tüzelőanyag helyett készpénzváltást engedélyezett, és az erre vonatkozó rendelet szerint május és június hónapokra a készpénzváltás összege egy óra önálló háztartást vezető egyéneknek a tűzifa után 40,000 szén után 80,000, önálló háztartást nem vezető részére a tüzelőfa 20 ezer, a szén 40 ezer korona.

A Vilmos huszárok emlékünnepe.

Budapest, május 6. Ma délelőtt 11 órakor tartotta meg a Ferenczrendiek templomában a II. Vilmos német császár nevét viselő egykori cs. és kir. 7. huszárezred rekvizitóját, a világháborúban elesett hősi bajtársak emlékére. A gyászmisén, amelyet Kovács Kálmán apát plébános celebrált, részt vett József főherceg is, akinek parancsnoksága alatt az ezred több ízben volt. Ott voltak továbbá Horthy István gyalogsági tábornok, báró Berg Herman ezredes, az ezred utolsó parancsnoka, továbbá az ezred egykori tisztjei közül Szapáry József gróf, Batthyány Gábor gróf, Széchenyi Viktor gróf, Algva Sándor, Nedeckzy Ferenc, Erdődy Rudolf gróf, Teleky Sándor gróf, Eszterházy János gróf és még számosan. — Délben a Hungária külön termében társasébd volt, ahol az ünnepi beszédet pécsújfalusi Péchy Gábor őrnagy mondta.

Hirdessen

a „Debreczen”-ben!

ELADÓ
kezeset használt hat üléses, negyven lóerős, Puch-féle
TURA-AUTOMOBIL
és egy csukót károsszéria.
Bővebb felvilágosításra szolgál Bányai Miklós, Debreczen, Vármegeháza.

Elsőrendű bevásárlási forrás

**fűszer
bor
és csemege**
árakban nagyban és kicsinyben

Kontsek Géza

Debreczen, Kossuth-utca.

Hirek

A new-yorki magyar kereskedelmi és iparkamara elnöke Debrecenbe jön.

Egyszerű, de szorgalmas és becsületes iparosként vándorolt ki Debrecenből, még a háboru előtt Vitárius Béla. Az új haza érvényesülést, szép anyagi és erkölcsi eredményt adott Debrecen fiának, aki idegenben is elismerést és becsületet hozott a magyar névnek. Rövid küzdelem után Vitárius Béla jóformán orvosai mű és közszerzetet tulajdonosa lett és később, miután öccsét, Gyulát is önállósította, a Vitárius név igen közismert és kedvelté vált New-York kereskedelmi életében. A háboru után az óceánon túl élő magyar származású amerikai kereskedők az óhazával való kapcsolat felélénkítése végett az Amerikai Magyar Kereskedelmi és Iparkamarában tömörültek. A debreceni Vitárius Bélát érte az a rendkívüli megtisztelés, hogy ennek a nagyjelentőségű testületnek elnöki tisztségére hívták meg. A két Vitárius testvérnek Debrecenben él epész rokonsága és szülei.

A múlt hónap 29-én Vitárius Béla szülei és kiterjedt rokonsága meglátogatása végett hajóra szállt és előreláthatólag május 10-én megérkezik Budapestre, ahonnan Debrecenbe jön. Vitárius Béla több hetet szándékozik rokonsága és ismerősei körében tölteni.

— Dr. Révész Imre Egerben. Az Egerben székelő Lorántffy Zsuzsanna egyesület május 11-én diszgyűlést tart, melyen az ünnepi beszédet dr. Révész Imre ref. lelkész egyházkerületi főjegyző fogja mondani. A diszgyűlésre Debrecenből többen utaznak Egerbe.

— Előadás az ipartestületben. Vasárnap délelőtt tartotta meg dr. Harsányi Imre tb. tanácsnok mély tudásra valló élvezetes előadását az ipartestület disztermében. A termet teljesen megtöltötte az iparos hallgatóság. Az előadás az ipartörvény fontosabb rendelkezéseit ölelte fel. A nagyszámú hallgatóság lelkes tapsal honorálta az előadó közvetlen példákkal kísért kiváló előadását. Az ipartestület nevében Varjassy Imre alelnök mondott köszönetet az előadónak, aki a törvény többi rendelkezéseiről legközelebb ismét tartani fog előadást. Ezután a tanoncvizsgáló bizottságok tagjai tették le a fogadalmat. Az elnöklést Varjassy Imre alelnök látta el nagy körültekintéssel.

— A Manz kultürestje. A tegnapi este 9 órakor tartotta meg múlt hó 27-ről elmaradt kulturális estjét a városi Zenedében óriási látogatottság mellett. Páricsi Pál hegedűművész tökéletes Viencstemp interpretációja után dr. Tankó Béla egyetemi tanár tartott élvezetes előadást a dalról, Havas Gáborné énekelt nagyszerű művészettel. Dr. Jóna Kálmán kísérte zongorán. Szünet után Kiss Béla kiváló ének-száma következett, majd a Piri-bauer Ferenc, Jakucs István, Nádasdi József és dr. Müller Ottó kvartett harmóniája gyönyörködtette a közönséget. Utána ismét Havas Gáborné és dr. Jóna Kálmán léptek az emelvényre. A jól sikerült műsor Lehner Lili kitűnő szavalata zárta be.

— Ennek a hétnek szenzációja a Tarran film. Péntektől a Vigszínházban.

Csak ötezer tisztviselőt bocsájt el a kormány

A megüresedett állásokba B. listásokat helyeznek.

Budapest, május 6. A Kansz vezetőségétől egy értesülünk, hogy a kormány eredeti szándékát megváltoztatta és elhatározta, hogy véglegesen csak 5000 tisztviselőt bocsájt el a tervezett 10,000 helyett. Hosszu ideig azonban nem vesz fel újabb alkalmazottakat és a halálesetek, nyugdíjaztatások stb. által megüresedett helyeket B. lista tisztviselőkkel tölti be.

Az elbocsátott tisztviselők részére a Kansz egy munkaközvetítő irodát állított fel, amely most már huzamosabb ideje működik. Érdekes, hogy az eddig elbocsátott tisztviselők csak igen kis számban jelentkeznek a munkaközvetítő hivatalban, amely azt mutatja, hogy legnagyobb részük már talált másféle elhelyezkedést. A Kansz nézete szerint az elbocsátandó alkalmazottak nagy részét a vidéki közigazgatásban lehet majd használni.

Látogatás a hajduböszörményi Kálvineumban

Hajduböszörmény, május 5.

A hajduböszörményi Somosi utcában van szép kerítéssel körülvéve a hajduböszörményi Kálvineum egy emeletes modern palotája. A szépen virágzó internátus 1914-ben alakult abból a célból, hogy ott a református lelkészárják teljesen ingyenes ellátásban és nevelésben részesüljenek. A háboru s az azt követő nehéz idők szülte súlyos gazdasági viszonyok miatt aztán a helyzet oda módosult, hogy a ref. egyház kénytelen volt a hajduböszörményi Kálvineumot középiskolai internátussá átalakítani. A Debrecen munkatársa az ott látottak az alábbiakat jelenti:

A hajduböszörményi Kálvineum ma egyike azon középiskolai internátusoknak, melyek az áldatlan gazdasági viszonyok mellett is erős tényezői a kultúra fejlesztésének. Jelenleg az intézetnek 126 növendéke van. A növendékek mindegyike a híres hajduböszörményi öreg Boesky főgimnázium tanulója. A szép internátus egy igazgató és két felügyelő tanár vezetése alatt áll. A növendékek ott teljesen angol szisztemára bíz, de hazafias, magyar szellemű nevelésben részesülnek...

Mikor a Kálvineum bejáratán átléptem, éppen fát vágnak a növendékek a pompás tavaszi verőfényben, természetesen egy tanár felügyelete alatt. Szinte jól esik látni az izmos ifjúságot... Csak így munka közben... A direktor után érdeklődöm. Felvezetnek hozzá. — Kedves, szives előzékenységgel fogadott és érdeklődésemre szívesen nyújtott felvilágosításokat.

— Persze, persze — mondotta — az áldatlan gazdasági viszonyok miatt a Kálvineumot kénytelenek voltunk fuinternátussá átalakítani. Jelenleg 126 növendékünk van. Ezek közül 40 teljesen ingyenes, 40 a tápdíj egyharmadát fizeti, míg a többi tandíjas. A tápdíj évente 12 métermáza buza mindenkorai ára egy évre....

— Hogy tudnak kijönni ebből a csekélyke összegből — kérdezem — hiszen ma ez a legminimálisabb díj.

— Hát bizony művészet kijönni ebből a csekélyke összegből, de szorult helyzetünkben segít rajtunk komolykértészetünk, baromfi-udvarunk. Növendékeink kedvvel dolgoznak, viszont szépen elcsajátítanak sok hasznos házi dolgot...

— Az intézetben szigorú, katonás fegyelem. Senki engedély nélkül az intézetből el nem távozhat és a tanulási idő mellett van a növendékeknek megfelelő szabadságidejük, amikor is az időt úgy tölthetik el, ahogy akarják.

A kedves felvilágosítás után kész

ségesen felajánlja az igazgató az intézet megtekintését. Simon Dezső felügyelő tanár kedvessége folytán elindulunk az intézet megtekintésére....

Hatalmas, szép folyosón át a nap pali tanterembe megyünk. Szép pulpitusok, ahol a növendékeknek a könyvei, tanszerei. Szekrényekben felöltöik, kalapjaik. Egy-egy tanteremben 8-8 növendék. Az emeleten hálótermek. — Ragyogó, tiszta ágyak, mindegyik előtt a növendékek ládái....

A gyengélkedő betegek részére gyengélkedő szoba s ha a helyzet úgy kívánja, külön az épülettől az ugynevezett beteg-szoba....

Jelenleg sem a betegszobában, se a gyengélkedőben egyetlen növendék sincs, mert mind a 126 növendék makk-egészséges.

Az éplet megtekintése után az udvarra megyünk. Tiszta, tágas udvar. Külön üdülő udvar s játéktér, míg egy másik udvar az ugynevezett gazdasági udvar. Itt pajzán jókedvűen a növendékek a favigásnál segédkeznek... Jókedvűek és vidámak, életerősek. Lehetnek is, mert az „ép testben ép lélek“ — örök igazság nagyszerű elve szerint folyik a hajduböszörményi Kálvineumban az ifjúság nevelése. (m. j.)

Legszebb kalapok Frank Edénél.

LEGYSZEBB KALAPOK
legelősebben
HERMANN ES FRIEDMANN
Piac-utca 10.
Bikával szemben.

Vidékiek találkozó helye.

Négyfogásból álló elsőrendű menü ebéd . . . . . 12000 K
vacsora, kétfogás . . . . . 15000 K
Albert Belvárosi Éttermében.

Abonensek felvétetnek. Köztisztviselőknek és a nemzeti hadsereg tisztikarának árendmenny!

Gyönyörű nyakkendőik Frank Edénél.

Hangverseny a diáknyomor enyhítésére.

Csütörtökön este a Zenede disztermében.

Az Országos Diáknyomor-nyitók Alkotó a nyomorgó diákok segélyezésére május hó 8-án, csütörtökön este 8 órakor hangversenyt rendez a Zenede disztermében. Műsor a következő:

1. Erkel: Hunyadi nyitány, zongorán előadják: Csák Judit o. h., Mustó Sándor j. h.

2. a) Davidoff: Romance sans paroles. b) Serenade du Savoyard, gordonkán előadja: Galánffy Gy. g. h., zongorán kíséri: özv. Marschalkó Gusztávné.

3. a) Saint-Saens: Csókária (Sáson és Delila operából), b) Grég: Szeretlek, énekli: K. Voith Ilona a Csokonai színház opera énekesnője, zongorán kíséri: özv. Marschalkó Gusztávné.

4. Mendelsson D moll-trio Op. 49. előadják: hegedű: Varga Gyula o. h., gordonka: Galánffy György g. h. zongora: Csák Judit o. h.

5. a) H. Wieniawski: Romanz D'Antoin Rubinstein Op. 49., b) Corélli: La Foia (Variations serieuses), előadják: hegedűn: Varga Gyula o. h., zongorán kíséri: Mustó Sándor j. h.

6. Chopin: Ballada G-moll: zongorán előadja: Csák Judit o. h.

7. a) Puccini: Cavaradossi áriája (Tosca c. operából), b) Noseda Károly: Most jöttem Erdélyből, énekli: Bárdonyi Ferenc a Csokonai színház tenoristája, zongorán kíséri özv. Marschalkó Gusztávné.

8. Schubert: Op. pesth. quartett, elődják: I. hegedű: Varga Gyula o. h., II. hegedű: Rencz Antal o. h., viola: Kardos Lajos, gordonka: Galánffy György . . . . .

Főrendező: dr. Ósiky József egyetemi ny. r. tanár Jegyek elővételben csak a Méliusz könyvkereskedésben válthatók.

— Hősök emlékoszlopának leleplezése Egyeken. Egyek községében a pünkösdi ünnepeken, június hó 8-9-én nagyszabású ünnepély keretében fogják leleplezni a háboruban elesett és eltűnt hősök emlékoszlopát. Ezen az ünnepélyen a kormányt a miniszterelnök megbízásából dr. Hadházy Zsigmond főispán fogja képviselni. A két napon át tartó ünnepély programja a következő: Pünkösdi első napján reggel 6 órakor zenés ébresztő, 8 órakor a Debreczeuből érkező vónattal jövő polgári és katonai hatóságok képviselőinek fogadtatása az állomáson, fél 10 órakor tábori jelentésztület a piactéren, 11 órakor a leleplezési ünnepségek. A szobor felállítás történetének ismertetése. Leleplező beszéd. Felavató szavalt. Ének számok. Megkoszoruzás. A leleplezési beszédet követőleg azonnal meg fog történni a szobor egyházi felszentelése. Délután 1 órakor társasbéd, 4 órakor a szövő-fonó tanfolyam munkáiból összeállított kiállítás megtekintése. Este 8 órakor a köznép gyermekeiből álló műkedvelő társaság a Sárga csikó című népszindmüvet adja elő. Pünkösdi másodnapján délelőtti 11 órakor levegteavatás és zászlójuk felszentelése, délután 3 órakor a levegte-csapat bemutatkozása s utána népnepély a régi pünkösdi királyválasztások visszaállításával. Amennyiben az időből kitelik, az ünnep-ség első napján egy tiszai kirándulás is tervbe van véve.

— Közvetlen vonat Nagyváradra. A magyar-román vasúti egyezmény értelmében június 1-től kezdve Budapestről Püspökladányon keresztül közvetlen vonat megy Nagyváradra.

Az amszterdami győztesek Debreczenben.

A vasárnapi dalünnap.

A nemzetközi dalversenyen aranyéremmel, I. díjjal jutalmazott Budai Dalárda vasárnap d. e. 11 órakor a Bika disztermében tartja matinéját, amelyet a Kossuth Dalkör jeligéje és dr. Lencz Gézának, a Kossuth Dalkör elnökének üdvözlő beszéde vezet be. A világhírű dalárdát Szeghő Sándor karigazgató vezényli. A gazdag műsorból kiemeljük a következő részeket:

- Zöld: Hiszek egy...
  - Hoppe: Daloljatok! (férfikarok.)
  - Palmgreen: Tengerész a szénégetők között.
  - Palmgreen: Bölcsődal.
  - Palmgreen: Nád, nád susog! (férfikarok.)
  - Beethoven: Himnusz az éjhez.
  - Sibelius: Méla hangok.
  - Lányi: Régi nóta. Éneklí a Budai Dalárda szólo négyese; Tenor I.: Schuller Alajos. Tenor II.: dr. Vessey Éde. Bass I.: dr. Schreiner Rudolf. Bass II.: Sallay Nándor.
  - Pogatschnigg: Dal a dalról. Az amszterdami verseny szabadon választott kórusa.
  - Veyts: Oza az erdőhöz. Az amszterdami verseny kötött kórusa.
  - Sztojovits: Kék nefelejt.
  - Sztojovits: Hullámozó Balaton.
  - Festetics: Arvalányhaj.
  - Demény: Szerenád.
- A magyar dalkultusz legjelesebb képviselői szombaton délben érkeznek városunkba. Fogadtatásukon 12 debreceni dalárda jelenik meg, élén a rendező Kossuth Dalkörrel. Jegyek a Bika portásainál várthatók.

- **Egyetemi hírek.** A I. N. K. Szolnokmegyei egyetemi és főiskolai hallgatók debreceni csoportja folyó hó 8-án este 8 órakor közgyűlést tart az Egyetemi kör kistermében. Azokat a szolnokmegyei hallgatókat, akik még nem tagjai a helyi csoportnak, ezuton is felhívja csatlakozásra az Elnökség.
- **Az Apollóban ma és holnap.** Az égő szántóföld Putty Liával.
- **A Werbőczy bajtársi egyesület táborozása.** A Werbőczy bajtársi egyesület tegnap este tartotta rendes táborozását a Nemetirsai-féle vendéglő kistermében. A népes táborozáson elszámoltak az eddig befolyt pénzekről, majd rövid műsor következett. A táborozást Pápai József nádor vezette.
- **Jön! Elmo Linkolm a világ legérdekesebb emberével a „Tarran.”**
- **A megrendelésgyűjtés szabályozása.** A kereskedelmi és iparkamara a vándoriparról és a megrendelésgyűjtés új szabályozásáról szóló törvénytervezet megtárgyalására 7-én, szerdán délután 6 órakor értekezletet tart, amelyre a kérdés nagy fontosságára való tekintettel az érdeklődőket ezennel meghívja a kamara elnöksége. Az értekezletet az Elnökség 4 órától 6 órára épen azért halasztotta el, hogy az értekezleten mentől többen megjelenhessenek.

Aranykoronában vetik ki az adókat és szedik az adóhátralékot.

Az adóhátralékosok rendezzék tartozásukat június 30-ig.

A városi adóhivatal az adózókkal a következőket közli:
Az államháztartás egyensúlyának helyreállításáról szóló törvény rendelkezései alapján 1924. évi január hó 1. napjától a jövedelem és a gyanódok a társulati adó, az általános kereseti, továbbá az ezen adók valamint a földadó után járó helyhatósági adók 1924. évi július hó 1-től a földadó aranykorona értékben lesznek kivetve.
Aranykorona értékben fizetendők a fent elsorolt adóknak, továbbá az 1924. évet megelőző időből származó hátralékos köztartozások.
Az 1924. évet megelőző időkből származó hátralékos köztartozások ki, tekintet nélkül arra, hogy azok mely adónemből származnak 1924. évi június hó 30. napjáig bezárólag 6500 korona, azaz hatereröttszáz koronás alapon egyenlíthetők ki. Amennyiben az 1924. évet megelőző hátralékos bármely oknál fogva 1924. évi június hó végéig nem egyenlítették ki, a 6500 koronás alapon aranykorona értékre átszámított összes hátralékos a befizetés idejére, havára megállapított árfolyamon lesznek befizetendők.
Azoknak az adózóknak, akiknek az 1924. évet megelőző időből származó adótartozások van, érdekükben áll tehát, hogy ezt az adótartozásukat 1924. évi június hó 30-ig megfizessék.
A papirkoronában befizetett ösz-

szegeknek az 1924. évet megelőző időkből származó tartozásokat meghaladó részei ugyiszintén az 1924. évre kivetendő adókra teljesített befizetések ellenben már a befizetés havára megállapított kulcs alapján aranyértékben számoltatnak el. Kivéve az 1924. évre kivetett házadót kincstári haszonrészesevést és a házadó után járó helyhatósági adókra foyó évben teljesített befizetéseket, melyek papirkoronában számoltatnak el.
Az 1. pont alatt említett közszolgáltatások 1924. évi előírásaira az 1924. évi január hó eszeje óta teljesített, illetve teljesítendő befizetéseknek aranykorona értékre való átszámításának kulcsát a m. kir. pénzügyminisztérium a következőképen állapította meg:
Egy-egy aranykorona értéknek számítandó:
a) az 1924. évi január hóban teljesített befizetésből minden 6500 (hatereröttszáz) papirkorona.
b) az 1924. évi február hóban teljesített befizetésből minden 7000 (hétezer) papirkorona;
c) az 1924. évi március hóban teljesített befizetésből minden 13000 (tizenháromezer) papirkorona.
d) az 1924. évi április hóban teljesített befizetésből minden 16000 (tizenhatezer) papirkorona;
e) az 1924. évi május hóban teljesített befizetésből minden 16000 (tizenhatezer) papirkorona.

A Nemzeti Bank részvényjegyzése.

Ma van a jegyzés utolsó napja. :: A Kamara felhívása.

A Magyar Nemzeti jegybank részvényeinek jegyzésénél a magyar kereskedelmi és ipari érdekeltség a legmelegebb érdeklődéssel vett részt, mert teljes mértékben áthatja a jegybank részvényjegyzése sikerének gazdasági konszolidációnk szempontjából való rendkívül fontossága. A részvényjegyzést élénk figyelemmel kísérik a külföldi körök is, mert hiszen ennek sikere s különösen a belföldi jegyzések száma és aránya tanúság tétele országunk talpraállása iránti bizalmunknak. Az már kezdettől fogva előrelátható volt, hogy a részvényeket, illetve az alapítókat tul fogják jegyezni s így mindenki az összes jegyzések arányában kaphat majd jegyzéseire részvényeket. Nagyon fontos azonban a kereskedelem és ipar érdekei szempontjából, hogy lehetőleg egy kereskedő és gyáros s iparos se maradjon ki a részvényt jegyzők közül, mert ezzel dokumentálhatjuk legjobban országunk gazdasági jövőjébe vetett erős bizalmát, ha egyszer a tényleges gazdasági konszolidáció reális útjára léptünk s a kereskedelem és ipar erőinek szabad kifejtése elől az összes mesterséges akadályokat elhárítjuk.

A jegybanknak az előre törő magyar ipar és kereskedelem erős támaszának kell lennie, de a támasz felépítésénél minden kereskedőnek, iparosnak részt kell vennie a munkában.
A Kereskedelmi és Iparkamara ismételen felhívja a kereskedelmi és ipari érdekeltség figyelmét arra a rendkívül fontos és a jövőre nézve jogos igényeik kielégítésére alapot biztosító körülményre, hogy minden kereskedőnek és iparosnak részt kell vennie a jegybank részvényjegyzésében. Ma van a jegyzés utolsó napja, minden kereskedő és iparos tegye meg saját foglalkozásával és magával szemben kötelességét.
Meleg idő várható.
Meteorológiai Intézet jelentése.
Hazánkban nyugaton voltak számottevő esők (5-10 mm.) A hőmérséklet aránylag alacsony. A reggeli minimum többnyire 5 fok C körül van.
Időprognózis: Egyelőre szárazabb idő hőemelkedéssel.

Ha elegánsan akar járni,
vásároljon szövetet
Silberstein és Adlernél Kossuth-u. 2. (Városháza épület.)

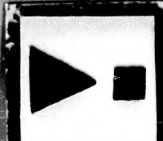
Orgonák illata.

Az éjszakában senki sem látta és kinyitottak mind az orgonák.
Pazarló krózus ez a május és kacag az élet most hétköznap is. Olvasó, a délutáni napban nézzed meg jól az arcokat, az arcok mind mi tiszta szépek és annyi hit és annyi mosoly rajtuk. A május ez, a május jár közöttünk, ő simította el a ráncokat, ő szórt rózsát a sápadt orcákra, ő incselkeik minden szobán, tetiben. Mégis, hogy fáj a május. A sok mosoly, a sok kacagás fáj. Fáj, vérzik szívünk, ha aláhull a nap, mert valami fojtott bálnat ráfekszik szívünkre. Itt megáll a szó és elfárad az értelem. Próbálja májust bárki magyarázni, kudarcot vall, itt leleszi szemüvegét a tudós, szava elhalkul, foliánsát összecsuksja és hiába keres szavakat. A nyitott ablakon át bejön az orgona illata és mindenkit rabul ejt. Május rabjai vagyunk. A szívünk dobog csupán és zenét keresünk a szél zugásában, együtt szeretnénk rohanni a felhőkkel és sokat beszélni, sokat vallani magunkról. Arról amit éreztet május, de amire nincs emberi szó, csak a mosolygó arc és a boldog kacagás.

- Kik pályáznak még a vármegyei tisztifőorvosi állásra. Mint már jelentettük a vármegyei tisztifőorvosi állásra a főispán pályázatot irt ki s a pályázat határideje május 1-én lejárt. Mint jelentettük az állásra dr. Láng Sándor és dr. Görgey Márton orvosok pályáztak, rajtuk kívül mint értesülünk pályáztak még dr. Korpássy, dr. Kallós Pál és dr. Karácsonyi orvosok. A pályázatok fölött a főispáné hó végéig fog dönteni.
- Az égő szántóföld — ma és holnap az Apollóban.
- Május 8-án nyitják meg a tiszti tennispályát. A Debreceni Katonatiszti Lawn Tenniskör tennispályájának megnyitása május 8-án csütörtökön délután 5 órakor lesz. Kedvező időjárás esetén a megnyitás ünnepélyes keretek között zajlik le. A tagokat ezuton is tisztelettel meghívja a kör vezetősége.
- Putty Liával Az égő szántóföld ma és holnap az Apollóban.
- Megégett kisleány. Dr. Serly tanácsa tegnap tárgyalta Kis Jánosné bűnügyét, kit azzal vádolt az ügyész, hogy 1922. december 13-án a tűzhely ajtáját gondatlanul nyitva felejtette s 4 éves kislánya a kicsepő lángok miatt kapott másod és harmadrendű égési sebeibe belehalt. A főtárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy a tűzhely ajtáját nem ő hagyta nyitva, hanem a „pdkosztos” kislány maga nyitotta ki. Ő bent sem volt akkor a konyhában. Mivel állítását nem lehetett megdönteni, a bíróság a vád és annak minden következménye alul felmentette. Az ítélet jogerős.
- A dzsungel fia (Tarran) péntektől a Vigszínházban.
- A Margit fürdő teljes üzemben nyitva van. Kedvezményes fürdőjegyek kaphatók.

MÁJUS BÁL
A BIKÁ DISZTEREMBEN
MÁJUS 10-ÉN ESTE 9-KOR

Szenzációs műsor keretében fellépnek:
Halassy Mariska,
László Gyula,
Rajz Ferenc,
Vértes Lajos Műsor után tánc reggelig!
Jegyek ACZÉL H. könyvkereskedésében.

4. „Debreczen” fiókiadóhivatala a Piacz-utcán.

Olvasó és hirdető közönségünk kényelmére a Piacz-utcán fiókiadóhivatalt állítunk fel, hol a közönség szintén elintézheti úgy az előfizetésre, mint a hirdetések feladására vonatkozó megrendeléseit.

A fiókiadóhivatal a Springer-féle könyv- és papirkereskedésben van Piacz-utca 38. szám alatt, közvetlen a Főposta épülete mellett, központi kiadóhivatalunk és a szerkesztőség helyisége továbbra is változatlanul a Varga-utca 5. szám alatt van.

— Május-bál. A debreceni biztosi tiszviselők körében jótékony célra alakult bizottság május 10-én este 9 órai kezdettel az Arany-Bika ösztérmeben műsoros május-bált rendez. Az estély védnökei között ott látjuk a gazdasági élet vezérégyéniségei között Láng József m. kir. gazdasági főtanácsost és Gebhardt Domonkos, a Gazdák Biztositójának igazgatóját. Az estély műsora: 1. Hajós: Májusi álom; Konez: A diófa románc. Enekl: Kovács Médi. 2. Versek Előadja Szilas Hugó. 3. A gong, szimf. Szereplők: Halassy Mariska, Rajz Ferenc és Vértess Lajos. 4. Offenbach: Barcarolla. Enekl: Kovács Médi és Bódy László. 5. Klasszikus táncok: Berger Erzsike. 6. Az ökör, parasztkomédia. Előadja: Halassy Mariska, László Gyula, Szilas Magda, Lichtmann Imre és Bódy László. — Műsor után tánc reggeliz.

— Felmenték a fényüzési értékhátart. A kamara közli az érdekeltségével, hogy az 53,500. P. M. sz. rendelet a következő összegekben állapította meg azokat az értékhátárokat, amelyen felül az egyes tárgyak fényüzési forgalmi adó alá esnek. Butorokra: az ágy értékhátára (matrac nélkül) 1.750,000 pengyel értékhátára 4 millió, ruhaszekrény vagy fiókos szekrény 3.500,000, könyvszekrény 8 millió, éjjeli szekrény 700,000, toleto asztal vagy mosdó (ütkör nélkül) 2.100,000, ebéd 6 szekrény (kredenc) 7.200,000, könyha, vagy előszobaszekrény 1.200,000, pohárszék, táialó, trumeau, vagy edényszekrény 3.600,000, ebédloasztal 2 millió, konyhaasztal 500,000, íróasztal 4 millió, szék 350,000, konyhaszék 200,000, kárpitozott szék vagy karosszék 850,000, kárpitozott karosszék 1.500,000, fauteuil teljesen bevonva 2 millió, fa- és szőnyeg 400,000, egyéb lakás és háztartási berendezési tárgy 1.200,000 korona. Szőnyegek négyzetméterenkint, illetve futószőnyegek folyóméterenkint 250,000 kor. Siremlék, belföldön készült, a felállítás költségét is beleszámítva 2.500,000 korona. Színes cserépkályhák a felállítás költségét is beleszámítva 4 millió korona. Bor, kiterenkint kimérés esetén 12,000, palackban való eladásnál a palack árát is beleszámítva 15,000 korona, játékszerek értékhátára 40,000 kor. Hangszerek közül a hegedű vagy viola 1 millió, csello 1.400,000, tamburica 300,000, mandolina, gitár vagy citera 600,000, fuvó hangszere 600,000, harmonika 400,000 korona. A rendelet május 1-én lépett életbe.

— Szabó László elsőrendű uriszabó. Angol szövetek raktára Debreczen, Széchenyi-utca 1.

A „Debreczen” telefon száma: 789.

Ujabb bűnvádi eljárás a posta csaló Mónus Ernő állítólagos jogszigorló ellen

A hamisítás nagymestere. —: Hogy lehet valaki könnyen jogvégezett?

A nagyközönség élénken emlékszik Mónus Ernő állítólagos jogszigorló szenzációs bűnpörére, aki egy furfangos csalási manőverrel csaknem 10.000 mililó koronával akarta megkárosítani a postakincstárt. Hamisított pénzutasványokkal dolgozott s a csalás csak azért nem sikerült, mert egy talpig becsületes postahivatalnok, kit a csaló bűntársnak akart meggyerni, idejében értesítette a rendőrhatalóságot. A kir. tör. ényezék 2 évi fegyházzal sújtotta a megtévedt ifiatl mbert.

Mint utólag kiderült, Mónus nem volt ujone a bűn világában. Preneszberger dr. táblabíró, központi vizsgálóbíró már a nyomozás folyamán gyanút fogott Mónus Ernő jogszigorlóságának a valódisága felől. S mivel gyanuja a mellék körülmények által megerősödött, ebben az ügyben is bevezette a vizsgál-

latot s a nyomozást maga folytatta le.

Kiderült, hogy Mónus nagyon korán került a bűn lejtőjére s kiderült az is, hogy nem jogszigorló. Sőt: nem is érettségizett ember. — Tizennyolc éves korában kerített magának egy idegen névre szóló, a nagyváradi gimnázium pecsétjével ellátott érettségi bizonyítványt. Az idegen nevet zseniális ügyességgel eltüntette s még zseniálisabb ügyességgel a saját nevét hamisította rá.

Miután nagyon vakmerő és igen ügyes hamisítónak bizonyult, egytemi leckeöngyvet is hamisított magának s azzal szélhámoskodott.

Miután a vizsgálat eredménye azt mutatja, hogy Mónus tényleg elkövette a közokirathamisítás bűntettét, az ügyészség ez alapon is vádat emel ellene.

Egy fiatal lány bűne.

Gyermekölés miatt a vádlottak padján.

Egy fiatal debreceni lány Nagy Julianna völgényjelöltjével hosszabb időn keresztül tiltott viszonyban élt. A bűnös állapotnak következményei lettek.

1922 szeptember 29-én világra jött a házasságon kívül született gyermek s Nagy Julianna, hogy megszabaduljon szegényétől, rögtön születése után megfojtotta. A bestiális büntényt a legnagyobb óvatossággal hajtott végre, hogy port hirtsen az igazságszolgáltatás szemébe. A dolog azonban gyanút keltett s az ügyészség gyermekölés büntetése címén vádat emelt ellene. Bűnperében tegnap 9 órára tüzte ki a főtárgyalást dr. Serly táblabíró tanácsa a debreceni törvényszéken.

Nagy Julianna tagadta a vádat s nem érezte bűnösnek magát. Val-

lomása szerint a halál a miatt következett be, hogy hanykolódása közben az újszülöttnel együtt leesett az ágyról. A boncolás adatai, melyet a szakértői jelentésből felolvastak, nem igazolták a bűnös anya vallomását, sőt tényként állapítja meg, hogy a halál fojtogatás következtében állott be, melyet a gégefőre való nyomással idéztek elő. A kis holttest nyakán körörmnyomokat fedezett fel a tüzetes vizsgálat. A bizonyítási eljárás befejezése után a bíróság bűnösnek monotta ki Nagy Juliannát, azonban a büntetést vétségé szállította le s tekintettel arra, hogy a fiatal anya nagyon sok enyhítő körülményt tudott mentésére felhozni: két havi fogházbüntetéssel sújtotta. Az ítéletet a ügyész is, a vádlott is megelégedte.

Színház

Sűt a nap próbái. A színház tavaszi utószézonja példásan jó műsort elevenít meg. A prómirrek erkölcsi sikere a legltszább bizonyítotték a műsor szerencsés összeválasztására. A Buzakalász, Kék postakocsi és a Mézeskalács lázas egymásutáni bemutatója után a jövő hét színházi eseménye a Sűt a nap lesz, Zilahy Lajosnak legsikerültebb színműve. A Sűt a nap, ragyogó kép a háboru utáni magyar faluról, a megváltozott, talán megjavult vidéki intelligenciáról. Zilahy Lajos az új írógeneráció legbeérkezettebb tagja. Problémái között ép úgy mint Móricz Zsigmondnál a magyar paraszt-

a legdominánsabb. Csak amíg Móricz a realizmus ijesztő igazával néz, lát és mond, addig Zilahy a magyar rögben nem a sarat, hanem a veríték aranyát érzi. A Sűt a nap próbáit Kardos Géza igazgató vezeti és Sámson Mihály szerepében lép fel. A főszerepek klszereplése a következő: A tiszteletes ur László Gyula, A tekintetes asszony Lukács Julia, Sárika Csapó Mária, Postamesterő Halassy Mária, Jolánka Krampera Lóna, A forgalmista Rajz Ferenc, A tanító Rólkó József, A tanítónő Páspóki Rózi, Pongé juhász Csolnakossy, Juliska Császár Rózi. A Sűt a nap szerdán, május 14-én kerül bemutatásra.

A színházi iroda jelentései:

Könnyes szemmel hallgatja végig esténkint a telt nézőtér a halott katona magasztosítását, viszont ka-

A legszebb színekben, a legjobb minőségben

Tavaszi kangarnok méterenként 300,000 K

Angol scheviotok méterenként 240,000 K

nagy választék mosóárakban felöltőszövetekben

Feldheim Imre posztóházában Kossuth-utca 6. sz.

cegástól hangos az egymást kergető humoros jeleneteknél Emőd-Szirmai poétikus daljátékának Mézeskalács alkalmából. A darab, a bérlőkre való tekintettel egyelőre már csak szerdán B), csütörtökön C), pénteken D), bérletben kerül színre.

Hétfőn kerül felújításra. A hermelineső a debreceniek kedvenc gyönyörű zenéit operettje Vojth Ilonka, Bárdonyi. Krompach, Rólkó, Markovitson kívül ezutal mutatkozik be Kampera Lóna operettében a táncosnő szerepében.

Sólyom Győző vendégzereplése. Vasárnap délután A két postakocsi előadásán Sólyom Béla a nyiregyházi színtársulat kedvelt tagja vendégzerepel a Csokonai-színházban. A jó megjelenésű, szép jövő előtt álló énekes színész Nyiregyházi operett bonvivánt szerepkörben tűnt fel. Kardoss Géza a Pompadour előadásán ismertette meg Sólyom Bélát és akkor ajánlotta fel debreceni vendégzereplését.

Mozgósínházak jelentései:

Vigszínház-mozgó.

2 nagy sláger: Asszonyors, nagy társadalmi dráma 7 felvonásban. Sasszemű, indián történet 6 felvonásban. Főszereplő: Robert Warwick.

Péntektől: „A dzsungel fia” (Tár. a.). I. rész: A vadon ura. Kalandor dráma 7 felvonásban. Főszereplő Elmo Linkoln a világ legerősebb embere.

Apollo-mozgó.

„Az égő szántóföld” Putty Liával ma és holnap az Apollóban.

— — — — —

Sport

A debreceni uszók egyesülete.

Mint értesülünk a DKASE uszók szakosztályának tagjai kiléptek az egyesületből. A vidéki viszonylatban is elég sikeresen szerepelt tagok egyik egyesületbe sem lépnek be. Acél kerületi előadó ugyanis azon fáradozik, hogy Debreceni Uszók Egyesülete címen kizárólag uszósporttal foglalkozó egyesület alakítsanak. Az új egyesület alakítása már jelentős stádiumban van. Egyébként az uszószezon e hó 20-án már megkezdődik.

Sulyos baleset

érte vasárnap a KSE—DEAC mérkőzésen az egyetemi csapat szimpátiás jobbszélsőjét Horváth Kálmánt. Úgyanis a második félidőben oly szerencsétlenül szaladt össze a KSE balhálójával, hogy bal kulcsontja eltört s aonnal ki kellett állnia a játékból. Felgyógyulása hosszabb időt vesz igénybe, úgy hogy az egyetemi csapat az egész tavaszi szezonban nélküle kénytelen felállni. Emlékeztet még a sportközönség előtt a tavaly tavaszi DEAC—DVSC mérkőzés, amikor szintén ilyen szerencsétlen összifutással Német DVSC játékos törte el a kulcsontját. Egyesülete erre feljelentette az egyetemi csapatot, aki a régi s elismerten legfőbb játékosát az egész kerületnek, akivel szemben ez a végzetes baleset történt s a kerületi fegyelmi bizottság hatékonyan tiltotta a játékos az illető játékost. A DEAC értesülésünk szerint a végzetes baleset, mely épen olyan véletlen volt, mint az említett eset nem viszi a kerület elé s teljes sportszerűen a véletlen tragédiájának tudja be a sajnálatos esetet. Tanulhatna a DVSC is sportszerűséget nemes eljárásból.

